Єднаймося в Просвіті!

Галицька Просвіта

№ 27 (390)
5 липня 2012 р.

Мій Боже милий, як то мало
Святих людей на світі стало.
Один на другого кують
Кайдани в серці. А словами,
Медоточивими устами
Цілуються і часу ждуть,
Чи швидко брата в домовині
З гостей на цвинтар понесуть?

Тарас ШЕВЧЕНКО

Тижневик "Галицька Просвіта" * Засновник – Івано-Франківське ОО ВУТ "Просвіта" ім. Т. Шевченка * Свідоцтво – ІФ № 521 від 15.06.2004 р. * Шеф-редактор – Степан Волковецький * Головний редактор – Богдан Вівчар * Літературний редактор – Ірина Шумада * Верстка – Марія Дзебчук * Набір – Наталія Дяченко * Друк – КП фірма "ЛІК" * Тираж – 2000 примірників * Замовлення – № 1049 * Наша адреса: 76018, м. Івано-Франківськ, вул. М. Грушевського,18 * тел. (0342) 75-05-86, * тел./факс (03422) 2-38-67 * e-mail: oblasna-prosvita@ukr.net * http://uaprosvita.if.ua/ * Наші реквізити: Р/р 26003300012896 в ПАТ "Ідея Банк" МФО 336310, код 04929075. * За зміст і достовірність інформації у рекламі відповідає рекламодавець * Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій і подає матеріали для дискусії * За точність викладених фактів відповідає автор * Редакція застерігає за собою право редаґувати і скорочувати матеріали * Листування з читачами – тільки на сторінках газети

НАБАТ

...ТА ЗАХОДІМСЯ ВЖЕ БУДИТЬ!

Голодна, ненаситна, скажена вовча зграя обсіла Україну. Вона своїми пазурами безнастанно терзає її зболене віками чужинської окупації тіло, ятрить зболену душу, відчуваючи свою безкарність, відверто й підло глумиться над найсвятішими почуттями українців. Інша аналогія не виникає після вівторкового шахрайського голосування більшістю у Верховній Раді законопроекту «Про засади державної мовної політики». Попри застереження Головного науково-експертного управління ВРУ, кількох парламентських Комітетів, Мінфіну, Мінюсту, профільних установ НАН України, Академії наук Вищої школи, університетських інститутів, Венеціанської комісії...

Але що цій промосковській темній силі – владі й Партії реґіонів, комуністам та іже з ними – наукові арґументи і докази. Вони, занапащуючи Україну, відпрацьовують свої юдині срібняки, які їм платить московія за зраду національних інтересів.

Саме про загрозу Україні й українській нації ішлося вчора на мітинґу-протесті, зініційованому Народним комітетом захисту України та «Просвітою», який відбувся перед будинком обласної влади. Відкриваючи його, керівник фракції «Свобода» в обласній раді Василь Попович, насамперед, звернувся до очільника облдержадміністрації М. Вишиванюка, який, правда, до людей не вийшов, чого ж він не протестує проти зрадницького рішення своєї партії, не пориває зі зрадниками? Промовець повідомив, що оголошено національну мобілізацію всіх демократичних сил на боротьбу проти окупаційної влади.

– Голосування за антиукраїнський закон – це факт зради національних інтересів, – наголосив на мітинґу голова ОО ВУТ «Просвіта» ім. Т. Шевченка Степан Волковецький. – Партія реґіонів, яка нині уособлює владу, – сила антиукраїнська, у ній – зрадники й хруні, тому вона має бути усунена. Для цього потрібно напрацювати план дій. До нього мають увійти проведення сесій рад усіх рівнів, оголошення всеукраїнської мобілізації національно-демократичних сил, безстрокових акцій протесту, збирання підписів щодо відставки Президента, відновлення масштабної діяльності НКЗУ...

Депутат облради Дмитро Захарук запропонував побудувати пам'ятник хрунівства, на якому викарбувати імена зрадників, які голосували за закон – Зварича, Личука, Келестина, Чуднова, Палиці.

Заступник голови облради Василь Гладій наголосив, що у вівторок розпочалася відкрита війна московитів проти українського народу, яка увійде чорною сторінкою в його новітню історію. А міський голова Віктор Анушкевичус закликав єднатись, вивісити національні прапори, одягнути вишиванки, говорити українською.

Промовці – меморіалівець Богдан Борович, депутат облради Ольга Бабій, поет Ярослав Ткачівський та інші закликали до спротиву владі, нагадавши Шевченковий заклик, що час уже «добре вигострить сокиру та заходиться вже будить!» А представники Черкащини і Криму пожалкували, що немає нині в Україні УПА...

Учасники мітинґу одностайно оцінили голосування мовного закону як факт зради української нації, підтримали безстрокову акцію протесту, збір підписів за відставку Януковича, ініціювання скликання Галицької асамблеї. А також поставлена вимога, аби обласна рада перебрала функції облдержадміністрації як такої, яка представляє і уособлює антиукраїнську владу.

Мітинґ став перманентним. Одні люди відходили, інші – підходили. І над майданом, над містом лунав одностайний заклик: «Банду – геть!», «Зека – геть!».

Теодор ДРОВНИЧ

Перед «білим будинком» учасники акції протесту виставили символи хрунівства – ініціаторів і виконавців антиукраїнського заколоту – хрунів Ківалова, Колесниченка, Зварича, Личука, Келестина, Чуднова, Палиці... Івано-Франківські підприємці не пошкодували для них свинячих голів і язиків. Щоправда, до вечора вони від спеки уже «добряче пахли», як і всі антиукраїнські справи, що їх чинять реґіонали

ВШАНУВАННЯ

ШУХЕВИЧ КЛИЧЕ ДО БОЮ...

Суботнього дня, 30 червня, у Калуші відбулось урочисте відкриття пам'ятника Головнокомандувачу УПА генерал-хорунжому Романові Шухевичу. Не вдаючись до високопарних і пафосних слів, якими щедро наповнили свої виступи більшість промовців, зазначу найістотніше, на мій погляд.

Молебень і освячення пам'ятника, яскраво і майже аскетично виконані владиками УГКЦ Софроном Мудрим і УПЦ КП Іоасафом, створили благодатну ауру священнодійства і спонукали до аналізу тривожної ситуації в Україні на тлі християнської самопосвяти й національно-визвольного чину крицевого лицаря України, талановитого організатора, чуйного, людяного до своїх друзів і нещадного до ворогів України, високоморального, шляхетного й високоінтелектуального борця за волю України славної пам'яті Романа Шухевича. Вельми промовистим свідченням народної шани й любові до генерала Чупринки (псевдо Р. Шухевича) було звідомлення про масовий і добровільний характер збору коштів на виконання пам'ятника, безкоштовне створення його макету скульптором Ігорем Семаком. Треба належно подякувати Калуській міській і районній організаціям УНА і координаційній раді політичних партій та громадських організацій Калущини, Калуській міській раді й особисто міському голові Ігорю Насалику за ініціативу й дії при створенні цього справді величного твору.

(Чит. 2 стор.)

ДУХОВНЕ

ДОРОГА ДЛЯ БОГА

«Не бійся, Захаріє, бо твоя молитва вислухана: жінка твоя Єлисавета породить тобі сина і ти даси йому ім'я Іван», – промовив до юдейського священика Захарії з черги Авії Божий посланець Гавриїл.

У визначений Богом час Його обіцянка сповнилася і на світ з'явився Предтеча Спасителя світу, нашого Господа Ісуса Христа. Народження людини – це явне, велике і незбагненне чудо. Через сповнення закону, вкладеного Творцем у її природу, вона стає співучасницею цього творіння. Та задум, плани й промисел щодо народження, тобто післаництва у світ і сповнення відповідної місії повністю належить Творцеві. І в цьому, будучи створеною на образ і подобу Божу, обдарованою Ним свобідною волею як правом вибору, людина стає співучасницею планів Творця і тому мусить сповнити Його святу волю. А вона – на вічне добро і щастя для всіх.

Незбагненно – Творець закликає своє творіння до співпраці. Маючи всю владу над світом, будучи повноправним Господарем і Начальником життя і смерті, Він довіряє тій ницій, мізерній і смертній пилинці приготувати дорогу для Спасителя. І вибір впав на того, кого Господь за праведне і святе життя назве найбільшим з-поміж усіх народжених. У постійній молитві й строгому пості він у пустелі пройде важку школу духовного зростання. За це буде великим в очах Божих, сповнений Святим Духом та силою пророка Іллі, наверне серця батьків до дітей і неслухняних – до мудрості праведних і гідно приготує дорогу для Господа.

Досконало й успішно звершив плани Творця святий Іван Хреститель. Він вирівняв дорогу для Бога і вказав на неї тим, хто прагне зустріти Його. І пройшов цією дорогою Агнець Божий, закликаючи до себе і спасаючи всіх втомлених і обтяжених, даруючи їм правдивий вічний мир, радість і любов.

Та й сьогодні Спаситель світу дуже хоче і намагається прийти до кожного. Та хто з нас готує для Нього дорогу? Наші душі й серця стали мертвою пустелею Ми всі, та й увесь світ, – у полоні духу мамони, з якого не хочемо звільнитися. Нам легше, простіше й важливіше заповнити свої пустелі матеріальними речами, щоб задовольнити всі ниці похоті тіла. І стають вони для нас високими горами-пристрастями і бездонними прірвами бездуховних пустот, які ніколи нам самим не зарівняти і через них дорогу не прокласти. Визнаймо, що ми – у залежності, у владі мамони! Отже, ми – раби!

Та є ще надія, бо через віки не перестає з Йорданської пустелі лунати голос святого Івана Хрестителя, який закликає всіх навернутися до Бога, покаятися, змінити своє життя. Це і буде прокладання дороги для Господа, якою Він прийде і спасе нас.

P. S. На превеликий жаль, знову, як і минулими роками, в ніч на свято народження найбільшого пророка, повсюдно біля річок і водоймищ цілу ніч горітимуть у нас вогні, та не на честь і в пам'ять великого святого і не на славу Божу, а на сумнівні веселощі, розбещеність, а то й гріх.

А що наші Церкви, які нині є голосом Предтечі Господнього?

Поодинокі слабкі голоси служителів будуть поглинені гучними повідомленнями на радіо, теле- й Інтернетефірі про різні звичаї святкувань «купала» по всій Україні. Все буде зроблене й піднесене на високий професійний рівень і, безумовно, буде захоплювати всіх слухачів і глядачів. До того ж, ці програми будуть повторюватися багато разів. Ось так легко і майже безперешкодно стелиться дорога для зла й гріха. А Ісус із жалем, болем і смутком чекає...

Михайло МЕЛЬНИК, *протоієрей*

ОБЕРІГ І ПАМ'ЯТЬ...

Із часів утвердження християнства знаменням перемоги над злими силами став хрест. Його ставили на перехрестях доріг, на місцях знаменних подій, і кожен, хто проходив повз нього, накладав на себе хресне знамено, яке охороняло його. Такий хрест стояв і на сілецькому роздоріжжі (галицький напрямок), коли заїжджати в село з боку Тязева. Встановив його івано-франківський підприємець Валентин Валентієв. Хрест через кілька літ підгнив. Сілецькі рухівці відновили його.

За переказами, у тому місці свого часу Іван Франко зустрічався з Ольгою Озаркевич (у дівоцтві – Рошкевич). Але дерево – матеріал недовговічний. Хрест знову довелося відновлювати. За справу взявся уродженець Сільця Тисменицького району Михайло Ковальчук. Як добрий фахівець своєї справи і щедрий меценат, що прислужився до відновлення сільських каплиць та спорудження скульптурної композиції над джерелом Кадубом, упродовж недовгого часу зумів відбудувати хрест. Розп'яття Ісуса посприяв придбати для нього настоятель катедрального собору Святого Воскресіння УГКЦ м. Івано-Франківська о. Юрій Новицький. Чин освячення хреста здійснив парох Сільця о. Василь Смицнюк. Наголошувалось, що хрест стане добрим дороговказом для подорожніх, а для жителів села – оберегом. Можливо, колись на цьому місці ще постане знак, що символізуватиме зустріч великого Каменяра зі своєю коханою, оспіваною у популярній пісні «Час рікою пливе...».

Іван ДРАБЧУК

ЄВРО-2012

ПРОЩАВАЙ, СВЯТО!

Згадаймо 18 квітня 2007 року. Україна та Польща перемогли в тендері УЄФА на проведення чемпіонату Європи з футболу 2012 року. Протягом цього періоду обом країнам довелося докласти багато зусиль, щоб виконати «домашнє завдання» і належно провести престижні змагання. Вперше в історії УЄФА турнір просунувся так глибоко на схід Європи. Були великі побоювання і ризики, що чемпіонат може провалитись через політичну та економічну нестабільність в Україні. Та все ж нам це вдалося створити.

І ось у неділю за найпрестижніший європейський трофей вийшли поборотися законодавці футбольної моди – збірні Іспанії та Італії. Початок матчу пройшов у рівній боротьбі, але «громом серед ясного неба» став гол Давида Сільви, який реалізував першу ж нагоду біля воріт апеннінців. Італійці кинулися відігравати, та наприкінці тайму пропустили стрімку контратаку, яку влучним ударом завершив Хорді Альба. З рахунком 2:0 команди пішли на перерву.

Після відпочинку італійці створили кілька нагод біля воріт Касільяса, але форвард Антоніо Ді Натале не зумів переграти блискучого воротаря іспанців. На 57-ій хвилині стався ключовий епізод матчу: тренер італійців провів третю заміну, випустивши півзахисника Тьяго Мотту. Гравець провів кілька хвилин на полі і в одному з єдиноборств травмувався, залишивши свою команду в меншості. Іспанці, відчувши свободу, в центрі поля затисли суперника, впевнено контролюючи м'яч. На 84-ій хвилині Фернандо Торрес довів рахунок до розгромного – 3:0. На 88-ій хвилині Хуан Мата, який лише вийшов на заміну, добив суперника.

Рахунок – історичне досягнення іспанців: досі жодна команда не вигравала у фіналах з рахунком 4:0. До того ж, жодна команда світу досі не спромоглася виграти три найпрестижніші турніри поспіль. А Україна розкішним феєрверком попрощалася з футбольним святом. Для українців настали будні.

Н. К.

ПЕРЕДПЛАЧУЙТЕ **"ГАЛИЦЬКУ ПРОСВІТУ"!** Передплатний індекс – **91083**

ВШАНУВАННЯ

ШУХЕВИЧ КЛИЧЕ ДО БОЮ...

(Закінчення. Поч. на 1 стор.)

Трьом визначним датам було приурочене відкриття пам'ятника: 71-ій річниці проголошення у Львові націоналістами на чолі зі Степаном Бандерою і Ярославом Стецьком Акту відновлення Української Самостійної Соборної Держави, 105-ій річниці від дня народження Романа Шухевича і 70-ій річниці утворення УПА. І ці три дати поєднали лідерів провідних націоналістичних партій і організацій. І голова проводу УНА–УНСО Герой України Юрій Шухевич, і голова проводу ОУН Богдан Червак, і голова ВО «Свобода» Олег Тягнибок, і голова КУНу Степан Брацюнь, і голова Всеукраїнського братства вояків ОУН–УПА Михайло Зеленчук та його побратим Фотій Володимирський, і заступник голови Івано-Франківської облдержадміністрації Роман Іваницький, і голова Братства леґіонерів 1-ої Української дивізії «Галичина» Прикарпаття Володимир Мулик, і очільниця обласного телебачення «Галичина» Ольга Бабій, і багато інших засвідчили у своїх виступах, усвідомлене історичною необхідністю, прагнення об'єднати свої сили в один моноліт всенародної волі – діяти разом задля здобуття справді української України. І найкращою та найефективнішою формою такого об'єднання, на думку Богдана Червака, буде Другий конґрес українських націоналістів (Перший конґрес, на якому була створена ОУН, був проведений у Відні 1929 року під орудою Євгена Коновальця), про проведення якого ухвалив рішення XIX Позачерговий Великий збір українських націоналістів.

Провокативні дії теперішніх можновладців щодо зняття звання Героя України з Романа Шухевича й Степана Бандери, щодо просування в парламенті закону про запровадження російської як другої державної мови в Україні, щодо викрадання й перекручення нашої історії, моментального збагачення купки олігархів і членів родин можновладців на тлі проґресуючого зубожіння українського народу, утиску українських бізнесменів і фактичного знищення середнього класу, марґіналізації і заганяння в резервації української культури, переслідувань творчої інтеліґенції – все це та багато іншого призводить до роз'ятрювання рани на тілі української нації. Тому у відповідь, за словами Юрія Шухевича, українська нація скаже слова обурення, ненависті й заклику до бою. А Богдан Червак у своєму виступі пригадав історичний епізод, коли лідери ОУН в часі Другої світової війни – Роман Шухевич і Олег Ольжич – обговорювали питання створення з бойовиків ОУН–УПА спеціального загону смертників як прецеденту Крутів-2 на випадок большевицької окупації. Відомо, що в часі московсько-большевицької окупації, як і під час німецької, всі упівці діяли за першим пунктом Декалогу українського націоналіста: «Здобудеш Українську державу, або згинеш у боротьбі за неї».

«Актом відновлення Української держави, проголошеним 30 червня 1941 року у Львові, – нагадав у своєму виступі голова ВО «Свобода» Олег Тягнибок, – була відновлена держава у кордонах ще 1919 року, коли було об'єднання УНР і ЗУНР, і площа цієї об'єднаної держави була в 1,6 рази більшою, ніж площа території сьогоднішньої України. І саме тоді біля витоків проголошення Української держави стояв Роман Шухевич, який ввів українські війська до Львова й боронив українців від усіх окупантів, які знищували нашу націю, будував, формував і творив Українську державу й боровся за нас із вами». «Багато українців сьогодні розчаровуються в майбутньому України, – зазначив далі промовець, – але що було б, якби такому розчаруванню піддався Роман Шухевич і ті хлопці й дівчата, які йшли пліч-о-пліч разом з ним у набагато складніших обставинах? Чи мали б ми сьогодні Україну? Звичайно, ні».

Тому Шухевич сьогодні дає нам наказ: іти вперед до перемоги, йти попри розчарування, попри зневіру. У нас є майбутнє! За Україну боролися Степан Бандера і Роман Шухевич й передали нам прапор цієї боротьби. Бо лиш боротись – значить жить! Ці крилаті слова Івана Франка мають на нашому прапорі боротьби, яка приведе нас до остаточної перемоги національного державотворення.

Микола СИМЧИЧ

ЙОГО БОЯЛИСЬ ВОРОГИ

У селі Тишківці Городенківського району відбулося святкування 105-ої річниці від народження Головнокомандувача Української Повстанської Армії генерал-хорунжого Романа Шухевича. В цей день у родинному селі Шухевичів відбувся молебень за вояків УПА і всенародне віче.

В урочистостях взяли участь також представники облдержадміністрації та обласної ради, керівництво району. В програмі свята були спортивні змагання, відвідування пам'ятних місць села, пов'язаних із родиною Шухевичів. Аматори художньої самодіяльності села та району дали святковий концерт. Завершилось свято українською дискотекою в національних вишиванках та феєрверком.

Активну участь у підготовці та проведенні свята взяли просвітянські осередки села та місцевої школи.

Орест ЮРКОВСЬКИЙ,
голова райоб'єднання ВУТ «Просвіта» ім. Т. Шевченка

ТАК ДУМАЮ

В ПОШУКАХ ДЕРЖАВНОГО ЛАДУ

Можна не сумніватись – якось недоречно напередодні парламентських виборів говорити про нову Конституцію і вигідний для українського суспільства лад. Опозиція готова тричі іґнорувати президентську Конституційну асамблею, вважаючи себе зайвою у цій провладній структурі. Ну то й що? Вибори завершаться і в один момент ми зненацька опинимося перед такою ж проблемою, якою став мовний проект Ківалова–Колесниченка. Поки ітимуть вибори, непомітно для патріотів повним ходом відбувається на цей раз цілком реальна підготовка до конституційної трансформації держави. При цьому влада наголошує – процес відбуватиметься в тісній співпраці з відповідними структурами Європи. Про вплив Росії на цей процес не мовиться – і так зрозуміло. Не виключено, що зовнішні фактичні учасники процесу намагатимуться так переформатувати українську систему влади й правила життя суспільства, щоб мати передовсім власну вигоду, а українці повинні подбати про себе самі. Безумовно, чужі інтереси будуть якнаймайстерніше заховані у складних формулюваннях статей проекту й проштовхуватимуться так званими експертними рекомендаціями. Не секрет, що механізми демократії без чіткого гуманітарно-морального стандарту суспільства перетворюють владу народу у владу негідників і захланних людиноненависників з цитатниками прав людини в руках.

Чи дасть раду Конституційна асамблея з цими викликами? Є сумнів, судячи зі складу Конституційної асамблеї і знаючи характер голови – Леоніда Кравчука. Для тотальної зміни Конституції вибрали відверто непідходящий момент. Не більше 4 відсотків населення погоджуються міняти Конституцію. Отже, це ініціатива не народу і навіть влада йде на це неохоче, будучи задоволеною статус-кво. Неважко здогадатися, що конституційна реформа вигідна й неафішовано ініціюється якимись зовнішніми силами у найнесприятливіший для нас час. До цього не готове суспільство і заклопотана іншими проблемами влада. На мій погляд, на цей момент треба зосередитись на пошуках людей, здатних працювати над єдиним народним проектом у єдиній альтернативній конституційній групі. Основою цієї групи могла б стани «Ініціатива 1 грудня», але судячи з останніх її заяв, уже не може.

На жаль, зараз конституційний процес запустили не на жарт. Тому явно немудрим є рішення опозиції ґонорово стати осторонь владної КА без проголошення створення народної конституційної групи. Не бажаючи порушити сакральність опозиційного статусу принизливою співпрацею із владою, опозиційні сили нароком можуть віддати ініціативу цій ненависній їм владі. Постійна опозиційність українства вже призвела до того, що українцям успішно збудували «Эту Страну». Залишилось припасувати до цієї «дійсності» нову Конституцію.

Самоусунення опозиції від системного конституційного процесу може призвести до дуже сумних наслідків. Тому вона не має права усуватися від участі в конституційному процесі. Він відбуватиметься за будь-яких умов, з нею чи без неї, адже в цьому передовсім зацікавлені великі світові гравці. Поїзд може поїхати з чужим кондуктором і без нас, а ми, як завжди, можемо стати тяглом того чужого поїзда. Буде новий парламент і проект може бути ухвалений без аналізу й нормальної критики, по ходу післявиборчого розподілу портфелів і під час тусовки мажоритарників. Зараз, переймаючись тактикою виборів, опозиційні партії, уже перебуваючи в парламенті, одержать сюрприз – головною проблемою несподівано для них стане не виконання партійних програм, а реакція на підготовлений командою Кравчука проект Конституції. Якщо серед майбутніх нардепів від народної опозиції є державники, вони мусять на цих виборах не іґнорувати проблему, а презентувати готовий альтернативний проект народної Конституції.

Треба знайти в собі сили для того, щоб звільнитись від поширюваних стереотипів супердемократичності й суперпарламентськості влади та інших явно державоруйнівних технологій, і поставити в основу модель держави, яка реально забезпечує високу якість життя і захист спільних та особистих інтересів громадян, хоч може не сподобатись Росії, Європі чи Америці...

Володимир ФЕРЕНЦ

ПРОЕКТИ

ФОНД УПА

«Лише християнський і національний максималізм здатні врятувати Україну»;

«...вишукувати й залучати до тих чи інших форм політичної діяльності тих, що є, – без закликів і грімких фраз, а через конкретну пропозицію, через прохання допомогти в тій чи іншій справі»;

«і не проси, чоловіче, якщо власний ґонор для тебе важливіший за ідею і якщо не усвідомлюєш, яка це велика справа: залучити в ряди борців за Україну ще одну людину...»;

«...треба навчитися робити політичним фактором у боротьбі за національну державу інтереси окремих людей і цілих соціальних та національних груп».

В. Іванишин

Жертовність базується на довірі. Незнайомі з національною ідеєю (тому обмануті) виборці, в очікуванні справедливості, висловлюють свою довіру владі. Влада ж обманює всіх лише тому, що, окрім голосування, українці більше не нічого не жертвують для Проводу держави, тому і не мають морального права вимагати справедливості... Демократія перетворена на «галочкоставлення». Пропонуємо інший погляд на формування влади, як результат осмислення ідеології українського націоналізму.

ГРОМАДСЬКИЙ РУХ «ФОНД ОРГАНІЗОВАНОГО НАЦІОНАЛЬНОГО ДЕРЖАВОТВОРЕННЯ УКРАЇНСЬКА ПАТРІОТИЧНА АЛЬТЕРНАТИВА»

Ми зорганізовуємо громадський рух: Фонд Організованого Національного Державотворення Українська Патріотична Альтернатива – ГР, ФОНД, УПА – Всеукраїнське надпартійно-організаційне, добровільне, неприбуткове формування.

Його **мета і завдання – зближення українців з християнською мораллю та національною ідеєю.**

ФОНД УПА пропаґує християнство і націоналізм, безкоштовно поширюючи записи релігійних, патріотичних, історично-документальних, художніх фільмів, музику, літературу, патріотичну символіку тощо...

ФОНД УПА – це пропозиція усім, хто схвалює мету – підтримати матеріально її втілення. Хто не має змоги, але має бажання – може пропонувати іншим підтримати зміцнювати правду, руйнуючи жадібність щедрістю. І не треба соромитись, адже праця на благо Батьківщини є честю для кожного свідомого українця. Через конкретний внесок рух залучає до пропаґанди всіх, хто не на словах протистоїть русифікації та денаціоналізації. Щедрістю будуть виявлені ті, хто справді любить Україну!

Особиста пожертва долучить кожного до побудови держави через дієвий протест нинішньому брехливо-жадібному устрою, до поширення правди. Пізнана «правда визволить тих, хто її пізнав». Приймаючи й поширюючи Божі істини, українське слово, кіно, музику, громадяни формують жертовне, християнське, патріотичне суспільство. Тут твердження – народ має ту владу, яку заслуговує.

Символіка ГР «ФОНД УПА» – стилізована нагорода Української Повстанської Армії з націоналістичним прапором всередині, на фоні якого зображений «донцовський звір», що символізує шляхетність лева, хоробрість вовка і непіддатливість їжака. Ці риси характеру мають бути притаманні активістам ГР. Цей міфічний звір силою християнської любові має «з'їсти» нинішню жадібну систему.

Знаємо, що добра і з чистою совістю людина стане до наших лав і зробить свій внесок у реалізацію християнських і національних істин.

Прикладом залучення «широких мас» до жертовно-пропаґандивної роботи є введення «бофонів» ОУН та діяльність станиць. Але вимоги часу та умови боротьби тоді були іншими – народ, опираючись на вчення Церкви, підтримував єдину політично-оборонну силу. Нині ж жадібна система зробила народ беззахисним перед режимом, забравши у нього віру й правду. Система «підсадила народ на голку особистої вигоди» та розділила продажними рухами й пацифістськими сектами. Саме тому для їх виявлення і знешкодження нині особливо необхідним є донесення Правди любові до Батьківщини – «Бог і Україна!». Саме ці основи мають бути найвищими авторитетами для кожного. Підтримуючи діяльність ФОНДу, ви підтримуєте правду, за яку вмирали наші попередники.

Андрій ПОДІЛЬСЬКИЙ

МОЛОДЕ – НЕЗЕЛЕНЕ

НА ДНІПРОВИХ ПОРОГАХ

Запорізьке обласне об'єднання ВУТ «Просвіта» ім. Т. Шевченка та Запорізька обласна громадська дитяча козацька організація «Молода Січ» за активної підтримки Дніпровського сільського голови Мирона Деркача провели другий дитячо-юнацький козацький Всеукраїнський наметовий табір «На Дніпрових порогах».

Цього разу в село Перун Вільнянського району Запорізької області з'їхалися діти з Дніпропетровської, Полтавської, Івано-Франківської (пластуни) та Запорізької областей.

Згідно таборової програми, проводилися теоретичні та практичні заняття з історії державотворення України, діяльності товариства «Просвіта». Діти купалися у Дніпрі, проводили вікторини, козацькі ігри та забави. Вони проводили стрільби, кидали учбові гранати, вивчали козацьке бойове мистецтво «Пернач», вчилися веслувати на човнах, а після навчання ходили Дніпром на острови Таволжанський та Перун, здійснили екскурсію на острів Хортиця і берегом Дніпра (Великим Лугом). Вихованці під наглядом дипломованих кухарів самі варили їжу, а за програмою «Основи виживання» готували Дніпрових устриць, стояли на варті, розучували та співали народних пісень біля вечірньої ватри, ходили у фольклорні, краєзнавчі експедиції.

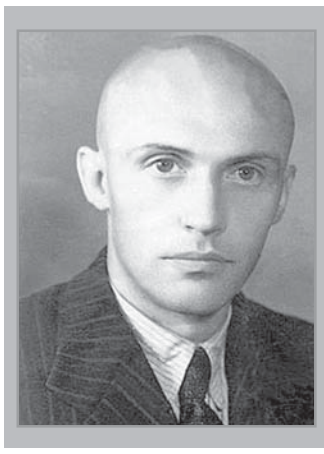
Цікавість була ще й у тім, що в цьому році відбулося спільне таборування козацького та пластового напряму. Подібний досвід став дуже корисним для організаторів та учасників, адже що може бути краще за знайомство з новим, обмін досвідом і переймання кращого.

На завершення відбулося урочисте шикування. Найкращих вихователів і вихованців відзначили грамотами, дипломами та цінними подарунками, старші учасники отримали на згадку альманах «Дніпрові пороги» (збірку авторів Запорізького краю) та поетичну збірку «Вибух», автором якої є координатор табору «На Дніпрових порогах» Олег Ткаченко. Домовилися наступного літа обов'язково зустрітися знову.

Вл. інф.

ПАМ'ЯТЬ

ВІЗЬМІМО ЗА ПРИКЛАД, БРАТОВЕ

Себе він називав подорожником, побратими ж по ув'язненні – своїм духовним патріархом

«Доки буде панувати несправедливість, брехня, кривда, утиск – дотоді мені буде погано жити, бо я боротимуся з тим. І тому, що найчастіше силу мають ті, що послуговуються переліченим, вони триматимуть за ґратами тих, хто виступає проти панування зла…»

Із листа М. Сороки

Минає сорок перша річниця смерті українського націоналіста, політв'язня, голови підпільної організації «ОУН-Північ» Михайла Сороки.

Народився Михайло Сорока 27 березня 1911 року в селі Гнилиці Великі Збаразького району Тернопільської області у селянській сім'ї. Коли він народився, як зазначає дослідниця його біографії Леся Плитка, матері було 19 років й вона була вже вдовою, бо чоловік помер за два місяці до появи Михайла на світ. Мати скоро вийшла заміж удруге, а малого віддала на виховання бабусі з дідусем. «Я, напевне, нікого не ображу, як скажу, що моя поява на світ не дуже втішила когось», писав в одному з листів Михайло Сорока.

Згодом дядько допоміг влаштувати Михайла до Тернопільської гімназії. Тут він з перших днів помітив біляву красуню Катерину Зарицьку – своє перше і єдине кохання, яка потрапила туди завдяки її батькові, який був видатним ученим-математиком, членом кількох іноземних математичних товариств й викладав там математику. Через рік родина Зарицьких переїхала до Львова й молоді люди розійшлись. І тільки в «Пласті» зустрілися знову. Головні ідеологічні засади цього скаутського товариства – вірність Богові та Україні – ще більш зміцнили їхню дружбу, яка згодом переросла у велике кохання. Михайло був першим у бігу, стрибках та у спортивних вправах, а окрім спорту, він захоплювався малюванням, змальовуючи у вільний від навчання час пейзажі. Про спортивні досягнення Катерини писала преса, до того ж, вона гарно грала на піаніно й була обраною на пластовому конкурсі «Міс коша».

У 1927 році по закінченні Львівської гімназії Михайло Сорока продовжив навчання у Ржевниці, неподалік від Праги. Згодом любов до малювання привела його на факультет архітектури Празького політехнічного інституту, куди він вступив 1933 року.

Через «Пласт» Михайло й Катерина налагодили зв'язки з юнацтвом – підпільною групою ОУН. На той час у Чехословаччині зосередився духовний та інтелектуальний провід ОУН. Як пригадує Михайло Горинь, який разом із Михайлом Сорокою відбував покарання у Мордовських таборах, Михайло переправляв літературу, яка видавалася у Празі, до Львова. Десятки разів перетинаючи кордон з Польщею разом зі студентами, які часто подорожували без будь-яких документів, він очолював ватаги туристичних студентських груп. Чотири рази його заарештовували польські прикордонники, та відпускали, не знайшовши доказів для арешту.

У 1937 році під час таких переправлень Михайла вперше заарештували й засудили на п'ять років ув'язнення, не змігши при цьому довести його належність до членства ОУН і не маючи жодних фактів протиправної діяльності. У в'язниці він, маючи гарний голос, був запрошений в'язничним священником дякувати у тюремній каплиці. Там під час одного з богослужінь він знову зустрів Катерину Зарицьку, яка за участь у організації серії терактів була заарештована на чотири з половиною роки відбування покарання.

Найрезонанснішою справою було вбивство у 1934 році прем'єр-міністра Польщі Броніслава Пєрацького, якому ОУН винесла вирок за пацифікацію – каральні заходи проти українського населення. Михайло й Катя почали обмінюватися записками.

У вересні 1939-го на західноукраїнські землі прийшла радянська влада. У той період, іменований радянською історіографією «золотим вереснем», Михайло Сорока й Катерина Зарицька були звільнені з ув'язнення й, переїхавши до Львова, тієї ж осені взяли шлюб у соборі Святого Юра.

У 1940 році молоде подружжя заарештувало Львівське відділення НКВС. Через півроку після цього народився їхній син – Богдан – відомий (як в Україні, так і за її межами) художник-графік. Його виховували дідусь із бабусею, а батьки впродовж усього свого життя писали йому листи з таборів і тюрем. Цікавий і зворушливий сам факт арешту Михайла Сороки.

Так, під час арешту енкаведистами дружини, заарештували й Михайла. Сталося це тоді, коли один із енкаведистів грубо штовхнув його Катрусю, а Михайло заступився за неї, сказавши що він її чоловік, тоді заарештували і його й ув'язнили на вісім років виправно-трудових таборів як особливо небезпечного члена контрреволюційної організації, яка готує збройне повстання проти радянської влади, без жодного доказу його вини. Для арешту Михайла Сороки було достатньо справи Катерини Зарицької, яку працівники НКВС знайшли в архівах дефензиви польської політичної поліції, в якій вона значилася як активна діячка ОУН.

Своє друге ув'язнення М. Сорока відбував у Воркуті, працюючи на рудниках і шахтах. У 1947 році у Воркутлазі було створена перша масштабна політична організація політв'язнів, до якої увійшли представники різних національностей. Її очолив Михайло Сорока, а згодом завдяки його активній діяльності, була створена розгалужена мережа підпільних організацій і ліквідоване у таборах панування кримінальних злочинців.

По закінченні, так би мовити, законного терміну ув'язнення, він як вільнонайманий, залишився у Воркуті й влаштувався працювати геодезистом. Ходячи по тайзі й маючи перепустку у кожну шахту, кожен табір, Михайло зустрічався зі своїми колеґами по ув'язненню, зокрема з вояками ОУН–УПА. Влітку 1948 року у таборах навколо Воркути спалахнули перші масові повстання. Сорока повертається до Львова, зустрічається з керівництвом ОУН.

25 липня 1949 року його знову заарештовують і після слідства відправляють у Красноярський край на заслання, а в 1952-му ув'язнюють і переводять до тюрми у Сиктивкарі. Слідчі намагалися довести, що він займався шпигунством і готував повстання у таборах, звозячи свідків звідусіль, однак підсудний заперечував це, а доказів жодних не було.

У 1953 році у Воркуті вдруге спалахнуло повстання політв'язнів – повстало дев'ять тисяч шахтарів. Михайла Сороку засудили на смерть, а після двох місяців перебування у камері смертників покарання замінили на двадцять п'ять років ув'язнення. Покарання відбував у Маґадані, Тайшеті, Караґанді, Мордовії.

На такий же термін ув'язнення засудили і його дружину – Катерину Зарицьку (за те, що створила й очолювала під час радянсько-німецької війни 1941–1945 років жіночу референтуру УПА й відділок Українського Червоного хреста у підпіллі, за що УГВР нагородила її Срібним Хрестом Заслуги).

Казахстан 1954 року, поселення Кінґір. Михайло Сорока тоді сидів у тюрмі. Нестерпні умови, терор, спека, нестача повітря призвели до того, що 16 травня розвалили тюрму, розбили в'язничні стіни між поодинокими бараками та окремими зонами. Опинившись у зоні, Сорока підтримував людей, навколо нього утворився гурток молоді, він організував у таборі хор і керував ним, ставши автором гімну Кінґірського повстання. Про ситуацію повсталі намагалися сповістити світ за допомогою повітряних зміїв, які адміністрація знищувала скорострілами. Головним гаслом повстанців було: «Свобода, або смерть». Повстання тривало 42 дні. Адміністрація в'язниці, імітуючи переговори з повсталими, використала їх для підтягнення військ НКВС, посилених танками, які 26 червня жорстоко придушили заколот. Вбили понад 800 в'язнів, серед яких багато жінок. Переодягнувшись у халат санітара й разом з іншими в'язнями рятуючи поранених, Михайлові вдалося врятуватися. Зрадника не було, тож покарання його оминуло.

У середині шістдесятих років до табору прийшли нові нескорені – шістдесятники, які за віком були Михайлові як діти, та за переконанням вони були йому як брати.

Після смерті Сталіна, у березні 1953 року, М. Сорока мав зустріч із Лаврентієм Берією, який пропонував йому посісти керівну посаду в Галичині, мотивуючи це тим, що він освічений й добре обізнаний з цим краєм. Цю зустріч організувала адміністрація в'язниці на замовлення партапарату СРСР з метою зламати його й зробити сексотом.

Та не спокусила його воля, ні обіцяний «комуністичний рай». Навпаки, російська мова, яка була домінуючою в його рідній Україні, обурювала його, до цього ж, важкі роботи на шахтах, каменоломнях, лісоповалах, будови Байкало-Амурської магістралі та гідроелектростанції, шкідливі токарні й столярні роботи у випарах лаку та розчинників підірвали здоров'я Михайла. В 1967 році отримав перший інфаркт, з приводу якого він жартував, що як добре, що є вже причина до смерті, адже колись треба буде померти. А 16 червня 1971 року, після чергового інфаркту, він відійшов у вічність.

Тіло Михайла Сороки привезли у в'язничну лікарню тюрми Барашево, де тоді відбувала покарання його дружина – Катерина Зарицька. Вона благала дозволити їй попрощатися з Михайлом, адже більше тридцяти років минуло з часу їхнього останнього побачення, однак отримала відмову. У 1991 році їх перепоховали поруч на Личаківському цвинтарі, у місті їхнього короткого родинного щастя.

Морський офіцер, поет і політв'язень Анатолій Радигін дав гідну оцінку постаті Михайла Сороки, зазначивши: «Він міг би прикрасити будь-яку державу й заснувати будь-яку державність. Прийде час, коли при згадці його імені українці підводитимуться з місць і стоятимуть мовчки й урочисто, як підводяться американці, коли почують ім'я Вашинґтона, угорці – почувши ім'я Кошута, а євреї – почувши ім'я Герцля». Інший його товариш по ув'язненню – Опанас Заливаха – назвав його тим стовпом, навколо якого крутилося все в'язничне життя.

Володимир БАКАЛА,
старший науковий співробітник музею-меморіалу «Дем'янів Лаз»

ДОЛІ…

«…А НА СХОДІ РОСЛА КРАЇНА НАШИХ МРІЙ…»

Так писав, зачарований у соціалістичний лад за Збручем – на підрадянській Україні, західноукраїнський письменник лівого спрямування ОЛЕКСАНДР ГАВРИЛЮК у період так званої «українізації» 1923–1932 років, провокаційний декрет про яку був ухвалений у Москві 1 серпня 1923 року й підкинений на Україну для виявлення, а згодом знищення українських національно-патріотичних сил.

Продовженням цієї антиукраїнської диверсії став геноцид українства методом штучно спланованого у Москві голодомору 1932–1933 років, «розстріляного Відродження» та пропаґандистська кампанія партійно-радянських органів у ті ж 20–30-ті роки про так звані «шкідницькі нації». Під цей термін, згідно комуно-тоталітарної шовіністичної тези ЦК ВКП (б), підпали німці, поляки (в т. ч. галичани – «перебежчики из Польши»), греки, фіни, болгари. Фабрикувалися справи на «шпигунські», «диверсійні» та «повстанські організації», членами яких, мовляв, були поляки, галичани та інші національності. У 1935 році, зокрема, розпочалася кампанія «очищення заводів від троцькістів, націоналістів, поляків, «перебіжчиків із Польщі».

Протягом 1933–1937 рр. практично були зліквідовані інституції національного розвитку: навчальні, культурно-освітні заклади, видавництва, газети, театри. Під цю інтернаціонально-шовіністичну «зачистку» потрапили й організації, україномовні заклади, де активну національно-освітню працю проводили вихідці з Галичини: ті, що залишилися у підрадянській Україні після Першої світової війни й поразки української національно-визвольної революції 1917–1921 рр., і ті, які, повіривши у заходи комуністичної пропаґанди, виїхали чи втекли до радянської України у 20–30-ті роки.

Ще 31 липня 1927 року начальний орган т. зв. «Українського народного союза» – часопис «Селянський прапор», що видавався у тодішньому Станиславові, у розлогій публікації під назвою «Непорозуміння між комуністами і репресії проти галицьких перебіжчиків» зазначав: «Галицькі еміґранти (перебіжчики) не тішилися ніколи симпатією українського населення на совітській Україні. Масово служили в Чека, переіменованій тепер в ДПУ (Державне політичне управління), себто в політичній жандармерії, що становить кривавий орган большевицької диктатури […] Тому ціле населення ставило Галичан на рівні з Лотишами або Китайцями […] народ ненавидів Галичан як ярих чекістів, а комуністична партія і більшовицький уряд не довіряли їм […]. Тов. Балицький порішив позбутися своїх бувших галицьких помічників. Всі Галичани дістали з ГПУ повідомлення, що протягом одного тижня мають зліквідувати свої приватні справи і явитися в президію ГПУ, котра визначить для них нове місце проживання поза територією України. Переселяють у глухі губернії Сибіру, а в найліпшім випадку – у відлюдні околиці Європейської Росії…»

У процесі цих «заходів» була ліквідована, зокрема, літературна організація «Західна Україна», що існувала на теренах радянської України у 1925–1933 рр., та її орган – літературно-художній і громадсько-політичний ілюстрований журнал «Західна Україна», який виходив у Києві з 1927 р. як щорічник, а в 1930–1933 рр. – у Харкові. Активні члени організації та журналу (а серед них – В. Атаманюк, Д. Загул, М. Козоріс, Д. Рудик, Мирослав Ірчан, Я. Струхманчук та інші) були репресовані. Нині всім добре відома трагічна доля родини галицького письменника А. Крушельницького – його синів та дружини, які загинули в таборах ҐУЛАҐу, звинувачені у «шпигунстві на користь дефензиви», в «українському буржуазному націоналізмі» тощо.

* * *

Обдурених комуністичною пропаґандою галичан, що опинилися у «більшовицькому раю», – не десятки, не сотні, їх – тисячі. Вони жили, працювали, мріяли, надіялися. Вони вірили у розповіді про радянську Україну, про справедливість і життя без панів-визискувачів, про працю без примусу, науку для робітників і селян… Обдурені, обкрадені духовно вони згоріли на кострищах більшовицької тоталітарної системи, до якої сліпо горнулися, у яку сліпо вірили. Марево «комунії» розтануло, зникло разом із мрійниками, що повірили в її оманливі кличі.

А серед тих мрійників був і молодий гуцульський поет **Василь Гоцанюк.** Його прізвища не знайдете нині ні в енциклопедіях чи довідниках, ні на шпальтах літературних часописів чи на сторінках літературознавчих праць. Немовби не існувало поета й громадсько-політичного діяча лівого спрямування на Гуцульщині другої половини 20–30-их років.

Випадково автор цих рядків натрапив на згадку про Василя Гоцанюка в українському щоденнику «Свобода» (Нью-Йорк) у ч. 52 за 18 березня 1955 року. Коротеньке, у два рядки повідомлення: Василь Гоцанюк, гуцульський поет, 1931 року втік від польської поліції до радянської України, де згинув.

Зацікавлення долею поета, його творчістю налаштувало на пошуки. У фундаментальному виданні «Реабілітовані історією (Івано-Франківська область)» довідка про гуцульського поета Василя Гоцанюка відсутня. У відповіді за № 106/01-20 від 02.03.2012 р. Центрального державного архіву-музею літератури і мистецтва України повідомляється: «…документи про Гоцанюка Василя в нашій установі відсутні. Радимо звернутися до Галузевого державного архіву Служби безпеки України»…

Звертаємося до ГДА СБУ. Начальник архіву С. Лясковська любʼязно повідомляє: «…За обліками ГДА СБУ виявлені дані про засудження у 1937 році **Гоцанюка-Марченка Василя Юрійовича-Васильовича,** 1907 року народження, уродженця с. Манявка Станіславського воєводства, архівну слідчу справу № 56545-фп на якого передано на постійне зберігання до Центрального державного архіву громадських обʼєднань України […] Інших відомостей з порушеного питання в ГДА СБУ не має».

…Манявка, звісно, – річка у Карпатах, у міжгірʼї яких із сивої давнини (на початку XVII ст.) виник Скит Манявський. Поряд, вздовж Манявки, розкинулося село Манява – нині Богородчанського району Івано-Франківської області.

На звернення про родину Гоцанюків сільський голова В. Рудько повідомив: «…У селі Манява по вул. Незалежності, 95 зареєстрована та проживає двоюрідна сестра Гоцанюка Василя Юрійовича, 1907 р. н., **Гаванюк Марія Теодорівна,** 1933 р. н.».

Двоюрідна сестра Василя Гоцанюка Марія Гаванюк

(Закінчення на 4 стор.)

ЗУСТРІЧІ

МОВОЮ СЕРЦЯ І РОЗУМУ

У Палаці культури Коломиї відбувся творчий вечір просвітянки Ольги Базалії – авторки багатьох книжок віршів, які вона написала й видала впродовж шести років, живучи то в Америці, то в Україні.

Ведуча вечора – заслужений працівник культури Ольга Руданець – сказала, що уродженка Тернопільщини зустрічається з шанувальниками красного слова в багатьох містах. Вона народилася в українській родині, в якій шанували Шевченків «Кобзар», народні пісні, за що чекала дорога в Сибір. Важкі були роки, та дівчина здобула вищу освіту, підтримали добрі люди. Пощастило працювати у Львівському лісотехнічному інституті. В її душі навічно поселилась любов до рідної землі, до українців, які перейшли через тернисті випроби, зберегли віру в незалежність України.

Ольга Базалія ніколи не опускала рук, підтримувала вільнодумців, гуртувала навколо себе націоналістично налаштованих людей, в такому патріотичному дусі виховувала молоде покоління, про що її ліричні рядки мовою серця і розуму:

Дух України – в Січі запорізькій.
Дух України – в дитячій колисці.
Дух України – в дівочім намисті.
Дух України –
це прагнення чисті.
Дух України – в сивих Карпатах.
Дух України –
в освячених хатах.

Гостя була вражена гостинністю коломиян, захоплена літературно-музичною композицією за своїми творами у виконанні учасників театру «Орфей», а також працівників бібліотек, ансамблів, які заспівали улюблені народні пісні.

Проникливо заграв на скрипці знайомі мелодії заслужений працівник культури Іван Арсенич, слова вдячності за творчий доробок і громадську активність виголосили голова Коломийської «Просвіти» Василь Глаголюк, подарувавши пані Ользі «Кобзар», та отець Петро Чиборак, якому припали до душі її вірші, та інші. Квіти й подарунок від голови райдержадміністрації Михайла Негрича вручила завідувачка відділу краєзнавчої літератури районної бібліотеки Наталія Тарновецька.

Схвильована Ольга Базалія продекламувала свої вірші, затанцювала й заспівала від щастя. Її Коломия, зізналася вона, зігріла серцем, як співається у відомій пісні. Поетеса повезе за океан незабутні враження, якими поділиться з тамтешніми українцями.

Михайло СЛОБОДЯН,
літератор, просвітянин

ВАРТО ЗНАТИ

НЕПРАВИЛЬНО – ПРАВИЛЬНО

(Продовження. Поч. у № 39–41, 47,48 за 2011 р., 8 за 2012 р.)

НАЙТИПОВІШІ ТА НАЙЧАСТІШІ ПОМИЛКИ

Неправильно
ізвращати
(від рос. извращать)
Правильно
спотворювати, перекручувати
Мої слова були **перекручені,** а думка **– спотворена.**

Неправильно
іменно,
іменно так
Правильно
саме, саме так
Саме ця обставина стала нам на перешкоді. **Саме так,** а не інакше слід розуміти цю статтю.

Неправильно
іскреннє
Правильно
щиро
Щиро бажаємо вам успіхів.
Він **щиро** помилявся.

Неправильно
казатися
Мені ***кажеться,*** що…
(від рос. казаться)
Правильно
здаватися
Мені **здається,** що…

…НЕ ПОЛЕ ПЕРЕЙТИ

Микола Павлюк і сьогодні творить музику

СЛУЖІННЯ МУЗІ Й ЛЮДЯМ

Господь дає людині усяких таланів, вони її збагачують, слугують, допомагають. Але до Господа й людей приходить тільки з тим, чому найбільше віддавав свого часу, життя, праці й любові.

Отак і Микола Павлюк змалечку до всього мав талант: і до столярки, і до господарки, з його рук і саджанці усі приймались. Хлопцем усе до діда тулився, заслухався в його віртуозну гру на скрипці й потайки брав її, ішов у поле й там вигравав. А то взявся й собі майструвати скрипку, а на мандоліні, балалайці грав так, що були здивовані, а звідки то в хлопця отака любов і вміння грати. Вже школярем і на баяні вивчився, і на гітарі.

Село Долина, що на Тлумаччині, гарне, мальовниче… Ніколи на пасовисько не йшли хлопці, аби Микола не брав якогось інструмента. А там, на просторі, – співи… Та ще хто зі старших заспіває старовинної, а хлопчина підхопить мелодію і вже всі співають чи під скрипку, чи під баян, чи під сопілочку. Отак і зродилася ідея створити хор, оркестр. Але воєнні роки відтягли той час, та не згасили мрію.

Після семирічки вступив до Львівського культ-освітнього училища, по закінченні якого повертається в рідну школу вчителем музики. Свої творчі задуми втілює в оркестрі народних інструментів, хорах, ансамблях. Авторитетного юнака, що мав неабиякий музичний слух, вміння зробити оркестровку, приймають до музичного училища ім. Д. Січинського, де завдяки Ф. Скоріні, Ю. Вербицькому, В. Флису здобув добру теоретичну підготовку. Одержавши 1965 року диплом і скерування на працю в Скадовськ на Херсонщині, починає створювати творчі колективи серед учителів, учнів, на підприємствах. Його підопічні виступають на конкурсах і посідають призові місця, а художнього керівника, завуча школи, відзначають як прекрасного організатора й високого професіонала. Його пісні друкуються в газетах.

Тож бажання здобути вищу музичну освіту, вдосконалити свої композиторські навики й бути ближче дому привели Миколу Яновича до Львівської консерваторії, а його вчитель – відомий композитор Анатолій Кос-Анатольський і до сьогодні для нього – взірець класичного композиторства, служіння музиці й людям.

Вже з великим творчим досвідом організації і художнього керування хорами, оркестрами, композиторства Микола Павлюк приступає до найстарішої музичної школи в Івано-Франківську, яка мала тоді прекрасних учителів і вже відомих випускників, які далеко понесли музичну славу України. Тут тісно потоваришував із В. Флисом, з великою повагою згадує колишніх директорів школи – Марію Любчинську, Стефанію Бажалук і багатьох подвижників культури. Добре серце Миколи Яновича відгукнулося на звернення працівників з вадами зору УТОСУ, які потяглися до музики й співу. Створені хор «Горицвіт», оркестр народних інструментів, чоловічі й дитячі ансамблі. Вони ставали призерами Всеукраїнських і Всесоюзних оглядів та конкурсів.

У дитячій музичній школі, окрім викладання сольфеджіо, створює вокальне тріо бандуристок і ансамбль сопілкарів, пише пісні, сюїти, кантати. Різнобічний талант, працьовитість і фанатичний ентузіазм композитора, керівника, музиканта втілився у п'ять альбомів, куди увійшли пісні на слова поетів-класиків, поетів-сучасників, місцевих авторів, власні, а також – вертепи, маланки, обробки колядок, щедрівок, гагілок, народних пісень. Серед творів Миколи Павлюка – сотні пісень для дітей на слова Марійки Підгірянки, Віри Багірової, Івана Гавриловича, Любомири Гаврилів… Його творам властива мелодика, народний мелос, ритмічність, бо знає, що написане буде жити довше, ніж людське життя, і тому має бути бездоганним виразником часу.

У свій 75-річний ювілей зібрав музичні твори на нову збірку, хоч видати її нелегко. Тішить те, що згадують про нього учні, звертаються за допомогою, порадою і черпають з його збірочок пісні, які несуть людям радість, настрій, роздуми, спомини і свіжий подих новизни. А він – радіїй. Радіє життю.

Любов ЗОРІНА

ЛЮБИ І ЗНАЙ СВІЙ РІДНИЙ КРАЙ…

КАЛЕНДАР ПРОСВІТЯНИНА

липень

(Закінчення. Поч. у № 26)

22 ЛИПНЯ

130 років від дня народження **Ярослава Гординського** (1882–1939), українського історика літератури, філолога, письменника, батька поета і художника Святослава Гординського, який у 1905–1912 рр. учителював у Коломийській гімназії.

110 років від дня народження **Зенона Стефаніва** (1902–1976), підхорунжого УГА, сотника Дивізії «Галичина», військового історика, журналіста, члена НТШ, директора Військово-історичного інституту НТШ.

23 ЛИПНЯ

380 років від дня смерті **Памва Беринди** (між 50–70 рр. XVI ст. – 1632), українського друкаря і гравера, поета і лексикографа, уродженця с. Єзупіль тепер Тисменицького району.

24 ЛИПНЯ

115 років від дня народження **Іванни Іваницької-Синенької** (1897–1988), оперної співачки, яка певний час жила у Станиславові, згодом – еміґрувала до Німеччини.

26 ЛИПНЯ

110 років від дня народження **Михайла Колодзінського** (1902–1939), члена ОУН, начальника штабу Карпатської Січі (1932), уродженця с. Поточище тепер Городенківського району.

27 ЛИПНЯ

185 років від дня народження і **120 років** з дня смерті у Коломиї **Федора Білоуса** (1827–1892), українського письменника, видавця, засновника першої української світської друкарні в Коломиї (1864), педагога, автора книжок «Церкви руские в Галиции и Буковине» (1877), «Зоря на руськім небосклоні» (1878) та інших.

60 років від дня народження **Мирослава Романюка,** науковця, публіциста, редактора і видавця, директора Львівської національної бібліотеки ім. В. Стефаника, уродженця с. Закрівці Коломийського району.

Підготував ***Петро АРСЕНИЧ***

ДОЛІ…

«…А НА СХОДІ РОСЛА КРАЇНА НАШИХ МРІЙ…»

* * * ***(Закінчення. Поч. на 3 стор.)***

…Із сучасною Манявою сполучення автобусне, реґулярне, щоденне. Тож невдовзі завітав до родинного села поета Василя Гоцанюка. Як не прикро, прямих його родичів у селі нема: одні загинули у боротьбі за волю України в лавах УПА, повимирали після «золотого вересня» 1939 р., інші – на засланні у Сибіру.

Щоправда, родинні (давні) гілки Гоцанюків зустрічаються в деяких інших селах Прикарпаття. Серед них – члени ОУН–УПА, які загинули у боротьбі з московсько-більшовицькими окупантами у 40-их роках минулого століття. Зокрема, **Іван Федорович Гоцанюк,** 1915 р. н., із села Кривець (нині – Богородчанський район), селянин. Його заарештували 12.01.1946 р. як члена ОУН (псевдо – Борис), станичний ОУН. Він збирав продукти для УПА. Засуджений військовим трибуналом військ НКВС Станіславської області на 10 років. Загинув 25.02.1953 р. в ув'язненні. Реабілітований 24.03.1994 р.

Михайло Федорович Гоцанюк, 1903 р. н., із с. Богрівка Богородчанського району. Вояк УПА (сотня Орлика, 1944 р.). Засуджений військовим трибуналом військ НКВС 11.01.1945 р.

Юрій Іванович Гоцанюк, 1921 р. н., із с. Кричка Богородчанського району. Член ОУН (псевдо – Льоня). Був засуджений 03.11.1945 р. на 15 років каторжних робіт. Реабілітований 14.09.1992 р.

У розмові з двоюрідною сестрою Василя Гоцанюка – Марією Теодорівною (Федорівною) Гаванюк та племінником **Дмитром Михайловичем Гаванюком** (1950 р. н.) пощастило довідатися багато, що залишилося в родинних переказах.

Отож у Маняві ґаздували два рідні брати Гоцанюки – Юрій і Федір (Теодор, як тоді писали).

Юрій Гоцанюк мав двох синів – Дмитра і Василя, і двох дочок – Марію і Ганну. Найстарший син, Дмитро, загинув в Італії під час Першої світової війни, молодший, Василь, згинув десь у підрадянській Україні у 30-ті роки, а сестри повмирали. **Молодший брат Юрія Гоцанюка – Федір** мав сина Дмитра, дочок Марію, Юстину і Ганну. **Дмитро Гоцанюк** загинув у лавах УПА. Похований у селі Вербівцях на Тернопільщині: на могилі споруджений пам'ятник із викарбуваним його прізвищем. Юстина за зв'язки з УПА була вивезена в Сибір, під час переправи через річку Іртиш впала в ріку й загинула. Ганна (1922 р. н.) за зв'язки з ОУН опричниками НКВД була піддана жорстоким катуванням, після яких померла. Похована у Маняві.

Дмитро Гаванюк, племінник Василя Гоцанюка

…Після «золотого вересня» 1939 р. батько Василя Гоцанюка – Юрій Гоцанюк був заарештований НКВД за сина – «ворога народу», репресованого 1937 року, був підданий тортурам, тож з підірваним здоров'ям був звільнений з в'язниці і невдовзі (1940) помер у рідній Маняві. Така ж лиха доля спіткала і його молодшого брата – **Федора Гоцанюка:** він теж потрапив до лабет НКВД, мордування енкаведистів призвело до смерті. Похований у Маняві.

…Юрій Гоцанюк мріяв «вивести в люди» свого єдиного сина Василя – дати йому освіту. Тож за сприяння знайомого священика прилаштував його на навчання до Станиславівської державної української гімназії. У 1926 році Василь закінчив шість класів цього навчального закладу. З дитинства хлопчина ненавидів несправедливість, із болем сприймав тяжкий стан своїх краян під владою панської Польщі. Тож не дивно, що ще у гімназії він потрапив до когорти так званих «комунізуючих учнів». Він долучається до лівосоціалістичного руху. Звісно, гімназію йому не поталанило закінчити. Його стихією стає боротьба за соціальне й національне визволення рідної Галичини і возз'єднання з Радянською Україною. Він – учасник акцій проти злопам'ятної пацифікації 1930 року, яку проводила Польща на галицьких землях; він – прокомуністичний аґітатор на лісових промислах Прикарпаття, працює в «Просвіті», бере участь у проведенні страйків, розповсюджує комуністичну літературу.

За таку діяльність польська влада піддає Василя Гоцанюка арештам, саджає до в'язниці, де намагаються підкупити: пропонують ковбасу, сите життя, гарну платню. На це Василь відповів: «Якщо б я піддався на цю приманку, то польська ковбаса задушила б мене»…

Свою громадсько-політичну діяльність Василь Гоцанюк поєднує з революційною поезією: своє політичне й духовне кредо він виливає у вірші-коломийки, написані гуцульською говіркою. Дещо друкує (звісно, під псевдонімом), дещо потрапляє до його справи під час арештів польською поліцією, дещо в рукописнику потрапляє до однодумців…

Переслідуваний польською поліцією, 1931 р. Василь Гоцанюк утікає до радянської України. Пішов у безвість на довге сімдесятиліття.

* * *

…Із архівної довідки Центрального державного архіву громадських об'єднань України (ЦДАГО України) за № 63/04-22 від 28.04.2012 р.:

ГОЦАНЮК Василь Юрійович (МАРЧЕНКО Василь Васильович), *23 березня 1909 р. народження, українець, освіта середня, уродженець с. Манява Станіславського воєводства (Польща), до арешту працював завідувачем відділу кадрів Уманського райземвідділу Київської області, проживав у м. Тетіїв Київської області.*

З 1931 р. був членом Компартії Західної України, деякий час обіймав посаду секретаря Станіславського окружкому комсомолу Західної України.

Був заарештований 5 серпня 1937 р. Управлінням держбезпеки НКВС УРСР. Звинувачувався в тому, що «будучи в Польщі членом КПЗУ і секретарем Станіславського окружкому КСМЗУ, був завербований дефензивою. В 1931 р. Марченко-Гоцанюк під виглядом політеміґранта прибув нелеґально до СРСР і за завданням розвідки займався активною шпигунською діяльністю і вербуванням аґентури для шпигунської і диверсійної роботи».

Постановою Народного комісара внутрішніх справ СРСР і Прокурора СРСР 13 вересня 1937 р. на підставі ст. 54-6 КК УРСР засуджений до вищої міри покарання – розстрілу. Вирок виконаний 17 вересня 1937 р. Місце поховання у справі не вказане.

Рішенням Військового Трибуналу Київського військового округу від 6 вересня 1963 р. вирок відносно Гоцанюка В. Ю. скасований, справа стосовно нього припинена за недоведеності звинувачення.

Особисті документи у справі відсутні.
ПІДСТАВА: ф. 263, оп. 1, спр. 56545.

* * *

…Крушельницькі, Я. Струхманчук, Мирослав Ірчан, М. Козоріс… Гоцанюк Василь Юрійович (Марченко Василь Васильович) і тисячі інших галичан. Їх безжально, цілеспрямовано пожирав комуністичний Молох, якому вони поклонялися і служили вірою-правдою. Вони – жертви комуно-тоталітарної системи.

Вирване із забуття ім'я Василя Гоцанюка, гуцульського поета, гадаю, буде записане у Манявську сільську книгу пам'яті та Книгу пам'яті репресованих письменників України.

Нині історикам літератури, літературознавцям, письменникам варто б віднайти творчу поетичну спадщину Василя Гоцанюка (Марченка), яка, поряд із творчістю інших письменників лівого спрямування, розкривала б сучасникам сторінки літературного процесу і боротьби їхньої епохи, подарувала б нам зернину істини, краси і добра. Варто відділити зерно від полови.

Володимир МОРОЗЮК, *член НСПУ*